

Primärvårdens utbildningsenhet
Reviderad 2025-04-29

Lärandemål för ST i allmänmedicin – Gynekologi

Bakgrund och syfte

Efter beslut av Hälso- och sjukvårdsdirektören (HSD-A § 77–2014) har lärandemål tagits fram för att säkra en god kompetens hos den blivande specialisten i allmänmedicin. De utgår ifrån Socialstyrelsens föreskrifter och målbeskrivning för ST samt medicinska riktlinjer och vårdprogram i Västra Götalandsregionen.

Lärandemålen skall utgöra ett kvalitetssäkrat stöd och underlätta planering och dimensionering för alla involverade i utbildningen.

Användning

Lärandemålen utgör ett stöd för att klargöra på vilken vårdnivå ST-läkaren kan inhämta önskvärda kunskaper och färdigheter inom olika definierade medicinska områden. De förväntas vara uppnådda senast i slutet av ST-tiden. Lärandet inom många områden sker i huvudsak genom tjänstgöring på vårdcentral men i vissa fall också på sidotjänstgöringsklinik.

Huvudsaklig handläggningsnivå

Enligt RMR [Ansvarsfördelning mellan allmänmedicin och gynekologi.pdf](#)

- A: Självständigt kunna handlägga på vårdcentral/jourcentral. Specialistremiss vid komplicerade fall.
- B: Ha god kännedom och delvis handlägga. Specialistremiss kan övervägas.
- C: Ha kännedom om och vid behov påbörja utredning/behandling. Specialistremiss. C-nivån lärs främst in på specialistklinik och/eller genom inhämtande av teoretisk kunskap.

Behärska att diagnostisera, behandla och följa patienter i alla åldrar på primärvårdsnivå.

VC=Vårdcentral

BMM=Barnmorskemottagning

BVC=Barnvårdscentral

UM=Ungdomsmottagning

G=Gynekologi

H=Hudklinik

K=Kirurgi

Ps=Psykiatri

E=Endokrin

Diagnosgrupper och kompetensområden	Handläggningsnivå	Klinik
PMS	A	VC/UM
STI – oro för STI och önskan om/indikation för provtagning från blod eller genitalia	A	VC/G, H/UM
Blåsor, sår, vårtor och/eller klåda i vulva	A	VC/G/H
Flytningar utan smärta, blödning, feber eller allmänpåverkan	A	VC/G
Buksmärtor utan feber eller blödning (med negativt grav test i fertil ålder)	A	VC/G/K
Dysmenorré (se RMR Endometrios)	A/B	VC/G
Önskan om mensförskjutning	A	VC
UVI, även recidiverande	A	VC/G
Urininkontinens – basal utredning och förskrivning läkemedel och hjälpmedel (se RMR Urininkontinens hos kvinnor)	A	VC/G
Blödningsrubbningsar som inte kräver cytologprov eller UL till exempel: • primär amenorré (initial utredning) • kraftig regelbunden menstruation (ej nytillkommen) • gles menstruation	A	VC/G
Handläggning under graviditet, av tillstånd som funnits före graviditet:	A	VC/G/Ps

• Lätt till måttlig psykisk ohälsa (se RMR Ansvarsfördelning mellan specialist-psykiatri, specialistgynekologi och primärvård samt Regional rutin Psykisk ohälsa under graviditet och hos nyförlöst, handläggning i primärvården) • Okomplicerad hypotyreos (se regional rutin Tyroideasjukdom hos gravida och nyförlösta, handläggning i primärvården) • Hypertoni som funnits före graviditeten (handläggs av gynekolog under graviditet). • Kvarstående hypertoni efter graviditet/preeklampsi, vid normala prover, remitteras till vårdcentral av förlossningsläkare		
Handläggning av vanliga graviditetsbesvär (inkl. bedömning av arbetsförmågan): • nästäppa • bäcken- och ryggsmärtor • UVI • Graviditetsillamående (se läkemedel janusinfo och/eller lokala riktlinjer)	A	VC/BMM
Mjölkstockning (se rikshandboken BHV-amning)	A	VC/BMM, BVC/K
Primär bedömning av sexuella dysfunktioner: • smärta, dyspareuni • libidoförlust • anorgasmi	A/B	VC/G
HPV-vaccination	A	VC
Klimakteriebesvär (se SFOG råd och RMR Klimakteriebehandling)	A	VC/G
Prolaps, uppföljning efter diagnos. Rengöring och återinsättning av prolapsring inkl. undersökning av vaginalslemhinnan.	A	VC/G
Hirsutism, primär bedömning	A/B	VC/G/E

Preventivmedelsrådgivning	(A)/B	BMM/UM/ VC

Behärska att initialt bedöma, avgöra medicinsk angelägenhetsgrad, på ett etiskt tillfredställande sätt prioritera mellan vårdsökande, remittera samt följa personer med sjukdomstillstånd som behöver vård utöver den egna enhetens resurser

VC=Vårdcentral

G=Gynekologi

Diagnosgrupper och kompetensområden	Handläggningsnivå	Klinik
Infertilitet	C	G/VC
Oönskad graviditet	C	G/VC
Postmenopausblödning	C	G/VC
Misstänkt gynekologisk tumörsjukdom	C	G/VC
Recidivmisstänkta symtom efter gynekologisk cancer	C	G/VC
Cellförändringar i livmodertappen	C	G
Sexuella övergrepp	C	G
Gynekologiska infektioner: Flytningar med buksmärta, feber, blödning och/eller allmänpåverkan	C	G/VC
Endometriosis	C	G
Uttalade buksmärter i tidig graviditet	C	G
Blödning under graviditet	C	G
Komplicerad graviditet eller samsjuklighet	C	G

Praktiska färdigheter		
VC=Vårdcentral G=Gynekologi H=Hudklinik BMM=Barnmorskemottagning		
Diagnosgrupper och kompetensområden	Handläggningsnivå	Klinik
Genomföra en gynekologisk undersökning med instrument och bimanuell palpation	A	VC/G
Ta STI prover i cervix, vaginalt	A	VC/G
Kunna ta och tolka ett wet smear och snifftest	A/B	VC/G/H
Byta och rengöra prolapsring	A	VC/G
Ta cytologprov	A	VC/G/BMM
Vaginalt ultraljud	C	G

Myndighetsuppdrag		
VC=Vårdcentral G=Gynekologi H=Hudklinik UM=Ungdomsmottagning		
Diagnosgrupper och kompetensområden	Handläggningsnivå	Klinik
STI som diagnosticerats på vårdcentral: • Smittskyddsanmälan • Smittspårning	A	VC/G/H/UM

Ovanstående lärandemål gäller enligt delmål:

SOSFS 2015:8: b1, b2, c1, c2, c4, c5, c7. [SOSFS 2015:8 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkarnas specialiseringstjänstgöring - Socialstyrelsen](#)

HSLF-FS 2021:8: STb1, STb2, STc1, STc2, STc4, STc5, STc7, Stc11, STc12, STc14. [HSLF-FS 2021:8 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkarnas specialiseringstjänstgöring](#)